

expedice speculum

Putování za záhadami a zajímavostmi regionu „Zrcadla“

Za prvními květy jara

Ladoňka dvoulistá má světle modré květy.

Sluneční paprsky posledních dní dávají tušit, že letošní Velikonoce budou opravdové svátky jara. Pro naše pohanské předky byl příchod jara zásadní událostí ročního cyklu, stejně jako jsou dnešní Velikonoce jedním z největších svátků křesťanského roku. Tento každoroční zázrak znovuzrození zažívá celá příroda - rostliny, zvířata i my lidé.

Pokud se chystáte využít svátečních dní k vycházce do přírody, pak je dnešní expedice určena právě vám. Kromě všudypřítomného ptačího zpěvu se může zdát, že ostatní příroda zatím spí. Není tomu tak, jen rostliny potřebují trochu více času, aby se zazeelenaly a vykvetly. I v zelené říši se však najdou výjimky, které raší již pod sněhem, aby vykvetly do krásy hned s prvními slunečními paprsky. A za těmito krásnými

otužili se vydáme právě teď.

Kdo by neznal sněženku podsněžník. Ta má otužilost i v názvu. Opravdu začne růst již pod sněhem, aby v prvních jarních květy křivatec českého jsou sytě žluté.

dnech rychle vykvetly celé koberec sněhobílých květů. Možná vás napadne: proč tak spěchá? Má k tomu důvod. Roste totiž většinou v hustém listnatém lese a za pár týdnů již nebude mít dost světla k životu.

Sněženky najdete skoro v každé zahrádce, ale vidět koberec sněženek v přírodě je přeci něco jiného. Takže kam na sněženky (kochat se, fotit, netrhat!). Bohaté naleziště je u Vémyslic, blízko Kuchyňkova mlýna. Z Vémyslic se vydejte po silnici směrem na Tulešice, u hřbitova odbočte doprava, před mostem ke mlýnu odbočte vlevo. Po asi 150 m vejdete do lesa. Tisíce sněženek najdete na úpatí svahu.

Znalci přírody mohou na tomto místě najít i jiný skvost předjarní přírody - houbu ohnivěč šarlatový. Roste na více místech, ale nejsnadněji ho najdete, pokud se vrátíte podle úpatí svahu asi 50 m přímo pod dráty elektrického vedení. Ohnivě červené misky velikosti asi 1-5 cm najdete na zemi v křovinách, kde rostou na teplejších větvíčkách.

Další rostlinu budeme naopak hledat na výslunných skalnatých stráních. Jmenuje se křivatec český a patří mezi vzácné chráněné rostliny. Název „český“ znamená,

že ho botanici našli a poprvé popsali právě u nás. Jeho žluté květy se objevují brzy zjara, v mírných zimách bez sněhu rozkvetne někdy již kolem Vánoc. V naší přírodě můžeme najít více druhů křivateců, tento je ale nejvzácnější a nejobtížilejší. Stejně jako u sněženky se můžeme ptát, proč tak spěchá? Vždyť na výslunné stráni bude světla pořád dost. Inu nejen světlem živa je kytka. Náš křivatec musí hodně spěchat, protože už v polovině května nebude mít k životu dost vody.

A kam si zajdeme na křivatec český? Vybrali jsme pro vás tři relativně dostupná a bohatá naleziště v různých koutech našeho regionu:

1. Budkovice. Slepencová skála asi 1 km východně od Budkovic. Místo je nejsnáze přístupné od chatové osady. Pokud půjdete od Ivančic po přístupové komunikaci směrem k chatové osadě, na okraji lesa odbočte doprava z cesty na pole. Podle okraje lesa dojdete asi po 300 m k posedu, odtud asi 50 m na hranu údolí. Přišli jste na vrchol mohutné skály. Kromě pěkné vyhlídky budete odměněni krásou žlutých květů křivatec českého (asi 500 ks). Cesta přes pole může být po dešti blátivá. Místní znalci se jistě dostanou na místo i z údolí od Budkovic.

2. Moravský Krumlov - Rakšice. Slepencová strán na severním okraji Rakšic. Z Krumlova se vydejte po silnici podle řeky Rokytné. Asi 50-100 m před prvními rakšickými domy máte po levé straně skalnatou strán. Již ze silnice můžete zahlédnout stovky zlatožlutých květů křivatec.

3. Rouchovany. Skalnatá strán v údolí říčky Rouchovanky asi 500 m od obce proti proudu toku směrem k Novým Dvourům. Naleziště křivatec je na bývalé pastvině u zemědělského objektu. Ještě asi před 15 lety, kdy se zde páslo, byla strán žlutá od tisíců křivatec českých. Už dlouho se nepase a křivatec ubývá, dnes asi 100 kvetoucích rostlin. Nejvíce jich najdete na skalnatém hřebítku s mohutným (asi 5 m vysokým)

Jalovec obecný (u Rouchovan). U tohoto mohutného keře jalovce najdete bohatou populaci křivatec českého. Oba zmíněné druhy rostou převážně na pastvinách a s jejich zánikem také mizí.

keřem jalovce.

Naším posledním zastavením bude naleziště ladoňky dvoulisté, cibuloviny s nádherně modrými květy. Podobně jako u sněženky jsou jejím domovem vlhké listnaté lesy. Také je často pěstována pro ozdobu na zahrádkách. V přírodě je ale vzácná a chráněná. A kde ji můžeme vidět? Na severovýchodním okraji obce Višňové je při potoku Skalička les s názvem Jiříce. Pokud přijdete po asfaltové

Bílé květy sněženky podsněžníku.

polní cestě k lesu, hned na okraji najdete mnoho modrých ladoňek. Tento druh je jednou z nejvzácnějších rostlin v našem regionu. Ladoňky můžete vidět ještě na jednom místě u Budkovic a pod Templýnem, ale to už necháme místním znalcům.

Křivatec a sněženky už kvetou a ladoňky právě rozkvétají. Pokud je chcete vidět v plné krásě - pospěšte si!

Napsali Bronislav a Eva Grunovi

